

ბავშვის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა

დოკუმენტის გადახედვის პერიოდულობა: ყოველწლიური
პოლიტიკა შემუშავებულია: მოსწავლეთა მხარდაჭერის ცენტრის მიერ
პოლიტიკის შემუშავების თარიღი: 2016 წლის სექტემბერი
ბოლო გადახედვის თარიღი: 2021 წლის ნოემბერი
ბოლო გადახედვა: მოსწავლეთა კეთილდღეობის სამსახურის მიერ

ს. ჯიჯია

სოფიო ბაზაძე
დირექტორი

ჩვენი მისია

„ევროპული სკოლა“ მოსწავლეებს სთავაზობს საუკეთესო განათლებას მზრუნველ და აკადემიური გამოწვევებით აღსავსე გარემოში; უქმნის ყველა პირობას მიაღწიონ საკუთარი შესაძლებლობების მაქსიმუმს და გახდნენ ქმედითუნარიანი, საზოგადოებრივი პასუხისმგებლობის მქონე, გლობალური მოქალაქეები.

ჩვენი ღირებულებები

ჩვენი, ღირებულებებზე დაფუძნებული, საერთაშორისო განათლება ეყრდნობა იმ ძირეულ ფასეულობებს, რომლებიც შერწყმულია “ევროპული სკოლის“ ყველა, აკადემიურ თუ კლასგარეშე, ღონისძიებასთან. ჩვენთვის პრიორიტეტულია ის ოთხი ფუნდამენტური ღირებულება, რომელიც ჩვენი საქმიანობის საფუძველია, კერძოდ:

- ინოვაციის გზით სვლა;
- სწრაფვა სრულყოფილებისკენ;
- განვითარება სწავლის საშუალებით;
- გლობალური მოქალაქეობა.

ამ ძირეული ღირებულებებით ჩვენ წავახალისებთ დამოუკიდებლად სწავლას და მოსწავლეებს საშუალებას ვაძლევთ, გაითავისონ პასუხისმგებლობა. “ევროპულ სკოლაში“ სწავლობენ მრავალფეროვანი კულტურის დაფასებას მისი მიღებითა და ტოლერანტობით. ეს მოსწავლეებს ეხმარება, გახდნენ მსოფლიო მოქალაქეები.

ჩვენ ვიღწვით, რათა:

- შევქმნათ ინკლუზიური, მრავალფეროვანი და ინოვაციური სწავლის გარემო;
- განვავითაროთ და გავაძლიეროთ ჩვენი მოსწავლეები ინტელექტუალურად, შემოქმედებითად, სოციალურად, ფიზიკურად და ეთიკურად ქართულ კულტურასთან ჰარმონიაში;
- ყურადღება გავამახვილოთ აკადემიურ სრულყოფილებასა და კეთილსინდისიერებაზე;
- ხელი შევუწყოთ მუდმივად ცოდნის მამძებლების ჩამოყალიბებას. მნიშვნელოვანი ინფორმაცია მშობლებისთვის

ბვირფასო მშობლებო,

მინდა, გაცნობოთ ჩვენი სკოლისთვის განსაკუთრებული ინტერესის მქონე საკითხის შესახებ, რომელიც, ვიმედოვნებ, ყველა თქვენგანისთვის უაღრესად მნიშვნელოვანია. „ევროპულმა სკოლამ“ მიიღო ბავშვის დაცვის პოლიტიკა, რომელიც წარმოადგენს სახელმძღვანელოს ჩვენი პერსონალისა და მოსწავლეთა ოჯახებისთვის ისეთ საკითხებთან დაკავშირებით, როგორებიცაა: ჩვენი სკოლის მოსწავლეთა ჯანმრთელობა, უსაფრთხოება და ბავშვზე ზრუნვა. აღნიშნული დოკუმენტით მე მეკისრება ვალდებულება, სასწავლოს წლის დასაწყისში თითოეულ მშობელს გავუგზავნო ეს შეტყობინება, რითიც არა მხოლოდ ჩემზე დაკისრებულ მოვალეობებს ვასრულებ, არამედ საშუალება მეძლევა, ყველა თქვენგანს გაცნობოთ ჩვენი სკოლის ამ მნიშვნელოვანი საკითხის შესახებ.

ევროპული სკოლის ბავშვის დაცვის პოლიტიკა ეფუძნება საქართველოს კანონმდებლობასა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ბავშვის უფლებათა კონვენციას, რომლის ხელმომწერი ქვეყანაა საქართველო. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენციის ორი მუხლი, რამელზედაც გვსურს თქვენი ყურადღების მიქცევა:

მუხლი 19. ძალადობისა და უგულვებელყოფისგან დაცვა მონაწილე სახელმწიფო ვალდებულია, ბავშვი დაიცვას მშობლების ან ბავშვზე მზრუნველი ნებისმიერი სხვა პირის მხრიდან ყველა ფორმის ცუდი მოპყრობისგან და შეიმუშაოს სათანადო სოციალური პროგრამები ძალადობის პრევენციისა და მსხვერპლთა მკურნალობისთვის.

მუხლი 34. სექსუალური ექსპლუატაცია სახელმწიფო ვალდებულია, დაიცვას ბავშვი სექსუალური ექსპლუატაციისა და ძალადობისგან, მათ შორის პროსტიტუციაში ჩართვისა და პორნოგრაფიაში გამოყენებისგან.

თქვენი შვილის „ევროპულ სკოლაში“ ჩარიცხვით თქვენ თანახმა ხართ, რომ ითანამშრომლოთ სკოლასთან და დაიცვათ „ევროპული სკოლის“ წესები/რეგულაციები. მსურს დაგარწმუნოთ, რომ „ევროპული სკოლის“ თითოეული წევრი აცნობიერებს ჩვენი თანამშრომლობის აუცილებლობას თქვენი შვილების უსაფრთხოებისა და მათზე ზრუნვის მიზნით. სწორედ ამიტომ „ევროპულმა სკოლამ“ შეიმუშავა ბავშვის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა, რომელიც ადგენს იმ სტანდარტებს, რომელთა საფუძველზეც „ევროპული სკოლის“ ყველა მოსწავლეს ყოველთვის პატივისცემითა და ღირსებით მოეპყრობიან.

ბავშვისთვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფისთვის, რათა ყველა მათგანმა შეძლოს სწავლა და განვითარება, სკოლის საგანმანათლებლო პროგრამების ფარგლებში და ჩვენი პასუხისმგებლობიდან გამომდინარე, „ევროპული სკოლა“:

- ◆ უზრუნველყოფს ყველა კლასის მოსწავლეებისთვის საინფორმაციო შეხვედრების ორგანიზებას და ასაკის შესაბამისად მათი პირადი უსაფრთხოების, საჭიროებებისა და უფლებების შესახებ ინფორმირებას;
- ◆ მშობლებს მიაწვდის მასალებს და ჩაატარებს საინფორმაციო შინაარსის შეხვედრებს, რათა მათ უკეთ იცოდნენ ჩვენი პროგრამებისა და პოლიტიკის შესახებ;

◆ ყოველწლიურად გადაამზადებს პედაგოგებს ძალადობის შემთხვევების იდენტიფიცირებისა და შეტყობინების საკითხებზე.

მოდით, ერთად ვიმუშაოთ სახლსა და სკოლაში, რათა ვუზრუნველყოთ ბავშვების უსაფრთხოება და ინფორმირებულობა როგორც საკუთარი, ასევე სხვათა უფლებებისა და პასუხისმგებლობების შესახებ იმისათვის, რომ ბავშვები აღიზარდონ და ისწავლონ შიშისგან თავისუფალ, უსაფრთხო და მეგობრულ გარემოში. მაძლობას მოგახსენებთ თქვენი მხარდაჭერისთვის ჩვენს ძალისხმევაში.

სოფიო ბაზაძე - სკოლის დირექტორი

ბავშვის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა

ბავშვთა მიმართ ძალადობა მთელი მსოფლიოს ზრუნვის საგანს წარმოადგენს. ბავშვის მიმართ ძალადობა ბავშვის უფლებების დარღვევაა და ხელს უშლის როგორც მის განათლებას, ასევე, მის ფიზიკურ, ემოციურ და სულიერ განვითარებას. შპს „ევროპული სკოლა“ (შემდგომში - „ევროპული სკოლა“ ან „სკოლა“) მხარს უჭერს გაეროს ბავშვის უფლებების შესახებ კონვენციას, რომლის ხელმომწერი ქვეყანა არის საქართველო.

სკოლები განსაკუთრებულ ინსტიტუციურ როლს ასრულებენ საზოგადოებაში ბავშვთა უფლებების დაცვის მიმართულებით. პედაგოგებს, რომლებსაც ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ბავშვებზე დაკვირვების და მათთან ურთიერთობის შესაძლებლობა აქვთ, იმ ბავშვების ამოცნობა შეუძლიათ, რომლებიც დახმარებასა და დაცვას საჭიროებენ. მასწავლებლებს აკისრიათ როგორც პროფესიული, ასევე ეთიკური ვალდებულებები, გამოავლინონ დახმარების საჭიროების მქონე ბავშვები და სათანადო ზომები მიიღონ იმისათვის, რომ ბავშვმა და ოჯახმა საჭირო მომსახურების მიღება შეძლონ ისეთი სიტუაციის გამოსასწორებლად, რომელშიც ბავშვის მიმართ ძალადობა ხორციელდება.

„ევროპული სკოლის“ ყველა თანამშრომელი ვალდებულია, სკოლის მენეჯმენტს შეატყობინოს ბავშვის მიმართ ძალადობის სავარაუდო შემთხვევების შესახებ, თუკი არსებობს ბავშვზე ძალადობის ვარაუდის საფუძველი ან რისკის წინაპირობა. ბავშვის მიმართ ძალადობის ყველა სავარაუდო შემთხვევის შესახებ შეტყობინება და მისი შემდგომი კონტროლი წინამდებარე პოლიტიკის, „ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერირების) პროცედურების დაცვის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 12 სექტემბრის N437 დადგენილებისა და კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად განხორციელდება. გარდა ამისა, ბავშვის მიმართ ძალადობის სავარაუდო შემთხვევების შესახებ ეცნობება შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოებს.

„ევროპული სკოლის“ სურვილია, უსაფრთხო გარემო უზრუნველყოს მოსწავლეებისთვის, რომელთა მიმართ ცხოვრების ნებისმიერ ეტაპზე, შესაძლოა, განხორციელდეს ძალადობა. „ევროპული სკოლა“ მოსწავლეთა მშობლებს აწვდის ინფორმაციას წინამდებარე დოკუმენტის არსებობის/შინაარსის თაობაზე და აცნობებს, რომ აღნიშნული დოკუმენტი ხელმისაწვდამია სკოლის ოფიციალური ვებგვერდის მეშვეობით. „ევროპული სკოლა“ წინამდებარე პოლიტიკის დოკუმენტს აცნობს მოსწავლეებს, ასევე ატარებს ვორქშოპებს სკოლის მთელი გუნდისთვის და მიმართავს ძალისხმევას, რომ დაინერგოს პერსონალის სამსახურში აყვანის ისეთი პრაქტიკა, რომელიც ბავშვთა უსაფრთხოებას უზრუნველყოფს. იმ შემთხვევაში, თუკი შეტყობინება გაკეთდება სკოლის თანამშრომლის, როგორც სავარაუდო სამართალდამრღვევის შესახებ, „ევროპული სკოლა“ სათანადო სამართლებრივი პროცედურების შესაბამისად და ბავშვის უსაფრთხოების მაქსიმალურად უზრუნველყოფის გზი, ატარებს საკითხის სრულ შესწავლას/მოკვლევას.

„ევროპული სკოლის“ ბავშვის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა ბავშვის, ოჯახისა და ჩვენი საზოგადოების დაცვის ინსტრუმენტს წარმოადგენს. როგორ განიმარტება ძალადობა?

ძალადობის განმარტება კომპლექსურია და ეფუძნება ქცევის სხვადასხვა კულტურას ბავშვის აღზრდაში, გენდერულ და პიროვნების საზოგადოებაში მინიჭებული როლის შესაბამის ვალდებულებებს და მოლოდინებს. ბავშვთა მიმართ ძალადობა განისაზღვრება, როგორც ქმედება (ან უმოქმედობა), რომელიც

ზიანს აყენებს ბავშვს ან რისკის ქვეშ აყენებს ბავშვის ფიზიკურ ან ფსიქიკურ ჯანმრთელობას, უფრო კონკრეტულად კი **ძალადობა** არის - პირის მიერ ბავშვის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევა უგულბელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით, მიუხედავად იმისა, ეს ქმედება განხორციელდა/ხორციელდება განზრახვით ან/და განზრახვის გარეშე. ძალადობად მიიჩნევა:

ფიზიკური ძალადობა - ცემა, წამება, ჯანმრთელობის დაზიანება, თავისუფლების უკანონო აღკვეთა ან სხვა ისეთი მოქმედება, მათ შორის, ბავშვის ფიზიკური დასჯისკენ მიმართული მოქმედება, რომელიც იწვევს ფიზიკურ ტკივილს ან ტანჯვას. ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობა, რაც იწვევს ბავშვის ჯანმრთელობის დაზიანებას ან სიკვდილს;

სექსუალური ძალადობა - ბავშვთან სქესობრივი კავშირი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან მსხვერპლის უმწეობის გამოყენებით, ასევე სრულწლოვანის მიერ წინასწარი შეცნობით 16 წლამდე ბავშვთან ძალადობის გარეშე სქესობრივი კავშირი, სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი მოქმედება ან გარყვნილი ქმედება ბავშვის მიმართ;

ფსიქოლოგიური ძალადობა - შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა ან სხვა ისეთი მოქმედება, მათ შორის, ოჯახის წევრის მიერ/მიმართ სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹ მუხლში (პასუხისმგებლობა ოჯახური დანაშაულისათვის) მითითებული ან/და 126¹ მუხლით (ოჯახში ძალადობა) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისას ბავშვის მიერ განცდილი ძლიერი ემოციური სტრესი, რომელიც იწვევს ბავშვის პატივისა და ღირსების შელახვას ან დაშინებას;

ეკონომიკური ძალადობა - ქმედება, რომელიც იწვევს საკვებით, საცხოვრებელი და ნორმალური განვითარების სხვა პირობებით უზრუნველყოფის, საკუთრებისა და შრომის უფლებების განხორციელების, აგრეთვე თანასაკუთრებაში არსებული ქონებით სარგებლობისა და კუთვნილი წილის განკარგვის უფლების შეზღუდვას;

იძულება - ბავშვის ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს ქმედება, რომლის განხორციელება ან რომლისგან თავის შეკავება მისი უფლებაა ან/და საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება, მათ შორის, იძულებითი ქორწინება, ანტისაზოგადოებრივ საქმიანობაში ჩაბმა ან/და თანამონაწილეობა, ნივთიერებათა ავად მოხმარების, მოწყალეების თხოვნის, აგრეთვე ბავშვის ჩართვას შრომით საქმიანობაში, მათ შორის, წვრილმან ვაჭრობაში, რომელიც იწვევს მისი საბაზისო უფლებების (განათლების, ჯანსაღ ფიზიკურ და მენტალურ განვითარებას) შეზღუდვას. იძულებად ჩაითვლება ბავშვის შრომის შედეგად მოპოვებული თანხის მთლიანი ან/და ნაწილობრივი მითვისება;

უგულბელყოფა - მშობლის/მშობლების, სხვა კანონიერი წარმომადგენლის ან/და სხვა პასუხისმგებელი პირის მიერ ბავშვის ფიზიკური (მათ შორის, კვება, ჰიგიენა, საცხოვრისი), ფსიქოლოგიური საჭიროებების დაუკმაყოფილებლობა, საბაზისო განათლების უფლების შეზღუდვა, საფრთხისაგან დაუცველობა, დაბადების რეგისტრაციის ან/და ბავშვისათვის პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტაციის მოწესრიგებისათვის, აგრეთვე სამედიცინო და სხვა მომსახურებით სარგებლობისათვის აუცილებელი მოქმედებების განუხორციელებლობა, თუკი მშობელს (მშობლებს), სხვა კანონიერ წარმომადგენელს ან/და სხვა პასუხისმგებელ პირს აქვს (აქვთ) სათანადო ინფორმაცია, შესაძლებლობა და ხელი მიუწვდება (მიუწვდებათ) შესაბამის მომსახურებაზე.

ბავშვის უფლებების დარღვევის მაგალითები:

- ◆ ბავშვზე მიზანმიმართული ფიზიკური ზემოქმედება, სხეულის დაზიანება, რაც იწვევს სისხლჩაქცევებს, დამწვრობას, დასახიჩრებას, ფიზიკური ან ფსიქიკური ჯანმრთელობის გაუარესებას, სხეულის ნებისმიერი ორგანოს ფუნქციის დაკარგვას ან გაუარესებას, სიკვდილს;
- ◆ ბავშვისათვის ფიზიკური დაზიანების რისკის შექმნა;
- ◆ სასტიკი ან არაადამიანური ქმედებების ჩადენა, ხილული დაზიანების არარსებობის მიუხედავად. ასეთი ქმედებები შეიძლება მოიცავდეს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) უკიდურესად მკაცრი დისციპლინის შემთხვევებს, რომელიც იწვევს ბავშვის ტკივილის ან/და ფსიქოლოგიური ტანჯვის უფულებელყოფას;
- ◆ ბავშვის შეურაცხყოფა ან მის მიმართ დანაშაულებრივი ქმედების განხორციელება, როგორც ეს განსაზღვრულია სისხლის სამართლის კოდექსით ან სკოლის პოლიტიკით;
- ◆ ისეთი ქმედება ან უმოქმედობა, რომელიც ბავშვის ფიზიკური ან ფსიქიკური ჯანმრთელობის ან ბავშვის განვითარების მნიშვნელოვან რისკს წარმოადგენს;
- ◆ სათანადო ზომების მიუღებლობა ზემოაღნიშნული შედეგების თავიდან აცილების მიზნით.

ბავშვზე ფიზიკური ძალადობის შესაძლო ინდიკატორები:

- გაურკვეველი სისხლჩაქცევები და იარები სხეულის ნებისმიერ ნაწილში;
- სხვადასხვა დროს წარმოქმნილი (სხვადასხვა ფერის) სისხლჩაქცევები;
- სხვადასხვა ნივთის ფორმის მქონე დაზიანებები (როგორცაა, მაგალითად, ელექტროსადენი, ქამარი, ბალთა, ხელი);
- დაზიანებები, რომლებიც რეგულარულად ჩნდება სკოლაში არყოფნის ან დასვენების დღეების შემდეგ;
- გაურკვეველი დამწვრობები, განსაკურებით ტერფებზე, ხელისგულებზე, ზურგზე, ან დუნდულებზე;
- ელექტროდუმელის, უთოს ან სიგარეტის ფორმის მქონე დამწვრობები;
- კაბელით მიყენებული დამწვრობა მკლავებზე, ფეხებზე, კისერზე ან ტანზე;
- დაზიანებები, რომლებიც არ შეესაბამება ბავშვის მიერ მოყოლილ ამბავს;
- დამწვრობა ცხელ წყალში ჩაშვებით, რომელსაც მკაფიოდ შემოსაზღვრული ხაზები აქვს;
- გაურკვეველი იარები (ნახეთქები), დაბეჭილობები, ან მოტეხილობები.

უფულებელყოფის მაგალითები:

- ◆ ფიზიკური (მაგ.: საკმარისი საკვებით ან თავშესაფრით დაუკმაყოფილებლობა, ან შესაბამისი ზედამხედველობის არქონა, რაც ასევე გულისხმობს ზრდასრული მეურვის არყოფნას, მაგ.: სახლში ბავშვების მეთვალყურეობის გარეშე, ხანგრძლივი დროის განმავლობაში დატოვება);
- ◆ სამედიცინო (მაგ.: საჭირო მკურნალობის არქონა);
- ◆ ემოციური (მაგ.: ქმედებები, როგორცაა: ბავშვის ემოციური მოთხოვნილებების მიმართ უყურადღებობა, არასათანადო ფსიქოლოგიური დახმარება, ან ბავშვისთვის ალკოჰოლის ან ნარკოტიკური საშუალებების

გამოყენებაზე ნებართვის მიცემა. კონკრეტული მაგალითები შეიძლება ეხებოდეს სიტყვიერ დამცირებას, ბავშვის იგნორირებას, პირადი ცხოვრების უმიზეზოდ ხელყოფას, ძალადობრივი ხასიათის მუქარებს და ა.შ.).

უგულეზელყოფის შესაძლო ინდიკატორები:

- ბავშვი დაუბანელი ან მშვიერი;
- მშობლები არ ინტერესდებიან ბავშვის აკადემიური მოსწრებით; - მშობლები არ პასუხობენ სკოლიდან არაერთგზის გაგზავნილ შეტყობინებებს;
- ბავშვს არ უნდა სახლში წასვლა;
- ორივე მშობლის ან კანონიერი წარმომადგენლის არყოფნა 24 საათის ან მეტი პერიოდის განმავლობაში;
- საგანგებო მდგომარეობის დროს მშობლებთან დაკავშირება შეუძლებელია.

სექსუალურ ძალადობას ბავშვთა მიმართ ძალადობის გარკვეული თავისუბურებები გააჩნია, რაც განსაკუთრებულ ყურადღებას საჭიროებს.

ფიზიკური ძალადობა შესაძლოა იყოს განგრძობითიც, თუმცა იგი უმეტესწილად დაუგეგმავია, ხოლო სექსუალური ძალადობა გულისახმობს დაგეგმილ ძალადობის ფორმას.

სექსუალური ძალადობის ფაქტები გაცილებით გასაიდუმლოებულია, ვიდრე ბავშვის მიმართ ძალადობის სხვა ფორმები, ამიტომ სექსუალურ ძალადობაზე შეტყობინება გაცილებით რთულია.

სექსუალური ძალადობის შესაძლო ინდიკატორები:

- ასაკისთვის შეუფერებელი სექსუალური ცოდნა, ქცევა ან მეტყველება;
- უჩვეულო პიროვნული ურთიერთობები;
- ვენერიული დაავადებები ნებისმიერი ასაკის ბავშვში;
- ფიზიკური ტრავმის ნიშნები ან სისხლდენა პირის ღრუს, გენიტალიების ან ანუსის მიდამოში;
- სირთულეები სიარულის დროს ან დაჯდომისას;
- ფიზიკულტურის გაკვეთილზე ტანსაცმლის გამოცვლაზე უარი, საშხაპების შიში;
- ბავშვის სახლიდან გაქცევა მიზეზის გარეშე;
- კონკრეტულ პიროვნებასთან მარტო დარჩენის შიში;
- ორსულობა;
- ზედმეტად იზოლირებული აღზრდა.

ძალადობის სავარაუდო შემთხვევისას რეაგირება

ბავშვზე სავარაუდოდ განხორციელებულ ძალადობაზე შესაძლოა მიუთითებდეს ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან ერთი ან რამდენიმე ფაქტორი:

- ა) ბავშვზე სხეულის დაზიანების ნიშნების არსებობა (სხვადასხვა ფერის სილურჯეები, სხვადასხვა ხარისხის ჭრილობები და ნაკაწრები, იარები, გამწვანებული სიარული, სხეულის შემუპებული ნაწილები, მოტეხილობები, დამწვრობის კვალი, კოპები და სხვა სახის დაზიანებები);
- ბ) ბავშვი იქცევა საეჭვოდ (ბავშვი აღზნებულია, დათრგუნულია, აქვს შიშები, არ უნდა სახლში დაბრუნება, რადიკალურად შეეცვალა ხასიათი და სხვ.);
- გ) ბავშვი არ დადის ან/და არარეგულარულად დადის სკოლაში;
- დ) ბავშვი არ არის რეგისტრირებული ან ბავშვს არ აქვს დაბადების მოწმობა, აგრეთვე არ არის პედიატრის/ექიმის მეთვალყურეობის ქვეშ;
- ე) ბავშვი მოუვლელია, მნიშვნელოვნად ჩამორჩება ფიზიკურ განვითარებაში, ბავშვს აქვს მოუწესრიგებელი გარეგნული იერ-სახე – უსუფთაო სახე და სხეული, აცვია ჭუჭყიანი ან/და სეზონისთვის შეუფერებელი ტანსაცმელი, იკვებება საჭმლის ნარჩენებით;
- ვ) ასაკის შეუფერებლად დროს ატარებს უმეთვალყურეოდ, საცხოვრებელი გარემო შეიცავს საფრთხეებს ბავშვის ჯანმრთელობისა და განვითარებისთვის, ცხოვრობს ბავშვთა ჯგუფის სხვა წევრებთან ერთად;
- ზ) ჩართულია ისეთ შრომით საქმიანობაში, მათ შორის, წვრილმან ვაჭრობაში, რომელიც იწვევს მისი საბაზისო უფლებების (განათლების, ჯანსაღი ფიზიკური და მენტალური განვითარების) შეზღუდვას;
- თ) ბავშვი გამოყენებულია და ჩაბმულია მისი ასაკისათვის შეუფერებელ სამუშაოში ან/და ანტისაზოგადოებრივ საქმიანობაში (ითხოვს მოწყალებას/მათხოვრობს, არაგონივრულად დიდ დროს ატარებს ქუჩაში);
- ი) ბავშვი ხშირად გადაადგილდება უცხო პირთან/პირებთან ერთად ნათესავის ან ახლობლის გარეშე ან იმყოფება უცხო პირების მუდმივი მეთვალყურეობის ქვეშ ან/და უწევს მათ მომსახურებას;
- კ) ნებისმიერი სხვა ფაქტორი, რომელიც შესაძლოა მიუთითებდეს ბავშვზე ძალადობაზე.

ექაპი 1. ბავშვზე ძალადობის ეჭვის შემთხვევაში, მასწავლებელმა/სკოლის ნებისმიერმა სხვა თანამშრომელმა აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს შესაბამისი პროგრამის ხელმძღვანელს (საერთაშორისო პროგრამების შემთხვევაში), პროგრამის კოორდინატორს (ქართული პროგრამის შემთხვევაში) ან პროგრამის ფსიქოლოგს. ეს ინფორმაცია პროგრამის ხელმძღვანელების/პროგრამის კოორდინატორის მიერ უნდა მიეწოდოს ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცერს, არაუგვიანეს 24 საათის განმავლობაში. სკოლის ექიმის, ფსიქოლოგისა და ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცრის მონაწილეობით იწყება მოკვლევა/ფაქტის შესწავლა, რათა დადგინდეს საფუძვლიანია თუ არა ეჭვი.

განსახორციელებელი პროცედურები:

- ინტერვიუ მოსწავლესთან;
- საჭიროების შემთხვევაში თანამშრომელთა გამოკითხვა საქმესთან დაკავშირებით;
- მოსწავლეზე მეტი ინფორმაციის მოსაპოვებლად სკოლის პერსონალთან გასაუბრება და საქმესთან დაკავშირებული სხვა გარემოებების გამორკვევა;
- სკოლის დირექტორის ინფორმირება საქმის მსვლელობის შესახებ;
- შემდგომი ნაბიჯების დაგეგმვა.

ბავშვზე ძალადობის საფუძვლიანი ექვის შემთხვევაში ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცერი ადგენს/ავსებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ დოკუმენტს (ბავშვთა დაცვის მიმართის ბარათს), რომელიც ეგზავნება საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო შესაბამის ტერიტორიულ ერთეულს ფოსტით, ფაქსით ან, არსებობის შემთხვევაში, შესაბამისი ელექტრონული დოკუმენტბრუნვის სისტემით, ხოლო გადაუდებელ შემთხვევაში, ინფორმაცია ბავშვზე ძალადობის შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობება პოლიციას, ხდება სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ბრიგადის გამოძახება და სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოსთვის შეტყობინება „ცხელი ხაზის“ მეშვეობით ან/და წერილობით.

წინამდებარე პოლიტიკითა და „ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერირების) პროცედურების დაცვის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 12 სექტემბრის N437 დადგენილებით გათვალისწინებული ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერირების) პროცედურების მიზნებისათვის საფუძვლიანი ექვი შესაძლებელია წარმოიშვას, თუ არსებობს შემდეგი გარემოებები:

- ა) ბავშვის განცხადება, რომ მასზე ხორციელდება ან განხორციელდა ძალადობა;
- ბ) ბავშვის მიერ ტრავმის მიზეზების ახსნის შეუძლებლობა;
- გ) მოწმის განცხადება, რომ იგი შეესწრო ძალადობის ფაქტს;
- დ) მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის/სხვა პასუხისმგებელი პირის არაადეკვატური ქცევა, როგორცაა:
 - დ.ა) ბავშვის ტრავმის სიმძიმის შეუსაბამობა ტრავმის მიღების შესახებ მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის/სხვა პასუხისმგებელი პირის მონათხრობთან;
 - დ.ბ) ბავშვის ტრავმის სიმძიმის შეუსაბამობა ტრავმის მიღების შესახებ სხვადასხვა პირთა მონათხრობებს შორის;
 - დ.გ) მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის/სხვა პასუხისმგებელი პირის მონათხრობის დეტალების მუდმივი ცვლილება;
 - დ.დ) მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის/სხვა პასუხისმგებელი პირის არაადეკვატური რეაგირება ბავშვის ტრავმაზე;
 - დ.ე) ბავშვის მიერ ტრავმის მიზეზის აუხსნელობა;
- ე) სხვა გარემოებები, რომლებიც მაღალი ალბათობით ქმნის საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ ბავშვზე განხორციელდა ძალადობა.

ყველა საექვო შემთხვევა იქნება აღწერილი დოკუმენტურად, კონფიდენციალობის სრული დაცვით.

ეტაპი 2. მოპოვებული ინფორმაციის საფუძველზე მოსწავლეთა კეთილდღეობის სამსახური შეიმუშავებს სამოქმედო გეგმას მოსწავლისა და ოჯახის მხარდაჭერის მიზნით:

შესაძლო ქმედებები:

- გასაუბრება ბავშვის კანონიერ წარმომადგენლებთან;

- ბავშვის გასაუბრება სკოლის ფსიქოლოგთან მეტი ინფორმაციის მისაღებად;
- შემდგომი დაკვირვება მოსწავლეზე სასწავლო გარემოში, სკოლის ფსიქოლოგის მიერ;
- ბავშვის/კანონიერი წარმომადგენლის გადამისამართება შესაბამის უფლებამოსილ სამსახურში;
- სხვა ქმედებები.

იმ შემთხვევაში, თუ ბავშვზე ძალადობის ბრალდებები „ევროპული სკოლის“ თანამშრომელს ან მოსწავლეს ეხება, სკოლის დირექტორი მოქმედებს სკოლის ეთიკის კოდექსისა და შინაგანაწესის მიხედვით.

ეტაპი 3. ბავშვის მიმართ ძალადობის ეჭვის/საფუძვლიანი ეჭვის შემთხვევაში ან დასაბუთებული შემთხვევისას:

- ◆ მოსწავლეთა კეთილდღეობის სამსახური ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცრის ხელმძღვანელობით გააგრძელებს ბავშვთან და ოჯახთან ურთიერთობას შესაბამისი დახმარების უზრუნველყოფის მიზნით;
- ◆ ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცერი/სკოლის ფსიქოლოგი ბავშვის მოსწავლეობასა და სკოლის დირექტორს აცნობებს განხორციელებული მხარდამჭერი ღონისძიებების შესახებ;
- ◆ ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცერი/სკოლის ფსიქოლოგი მოსწავლეობას მიაწვდის საჭირო მასალას და ქცევის სტრატეგიებს;
- ◆ სკოლის დირექტორს ხელისუფლების შესაბამის უწყებებთან ექნება კომუნიკაცია სკოლაში ბავშვის შემდგომი მიღწევებისა და განვითარების შესახებ.

კონფიდენციალურობა:

ბავშვზე ძალადობის ფაქტის შესწავლასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტი ინახება კონფიდენციალურად სკოლის მოსწავლეთა კეთილდღეობის სამსახურში. ბავშვის სხვა სკოლაში გადასვლის შემთხვევაში, მიმღები სკოლისთვის მოსწავლის საქმის გაგზავნისას უნდა აღინიშნოს ამ მოსწავლის შესახებ არსებული კონფიდენციალური დოკუმენტები.

მოსწავლეზე ძალადობის შემთხვევაზე რეაგირების მონაწილე მხარეები:

ძალადობის სავარაუდო შემთხვევების უმრავლესობა მართული იქნება სკოლის ბავშვის უფლებების დაცვის ოფიცრისა და მოსწავლეთა კეთილდღეობის სამსახურის მიერ.

ზოგიერთ საქმეებთან დაკავშირებით უნდა მოხდეს მიმართვა გარე რესურსებზე, მაგალითად, როგორცაა ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემები - დეპრესია, ფსიქოზი, ფსიქიკის დარღვევა (დისოციაცია), სუიციდური აზროვნება.

შეუფერებელი/მიუღებელი ქცევები/ქმედებები და რეკომენდაციები მოსწავლეებთან ურთიერთობისას:

მოსწავლესთან ურთიერთობაში შეუფერებელი/მიუღებელი ქცევები/ქმედებები, რომლებიც არ შემოიფარგლება, მაგრამ მოიცავს შემდეგს:

- ◆ დაუშვებელი ფიზიკური კონტაქტი (მაგ. სილა, წიხლი, ბიძგი) ან მუქარა;
- ◆ სექსუალური შევიწროება (მათ შორის რომანტიკული ურთიერთობები მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს შორის) ან შევიწროება ასაკის, სქესის, რასის, ეთნიკური წარმომავლობის, რელიგიის, შეზღუდული შესაძლებლობების, სექსუალური ორიენტაციის ან სხვა ნიშნის გამო;
- ◆ არათავაზიანი ქცევა, მათ შორის ყვირილი, პირადი თავდასხმები ან შეურაცხყოფა, აგრესიული ქცევა (საგნების სროლა და სხვა);
- ◆ ნებისმიერი ფორმის დისკრიმინაცია, მათ შორის სწავლებასა და შეფასებაში ასაკის, სქესის, რასის, ეთნიკური წარმომავლობის, რელიგიის, შეზღუდული შესაძლებლობების, სექსუალური ორიენტაციის ან სხვა ნიშნის გამო.

რეკომენდაციები მოსწავლეებთან ფიზიკურ შეხებასთან დაკავშირებით:

მასწავლებლებმა და სკოლის სხვა თანამშრომლებმა განსაკუთრებული სიფრთხილე უნდა გამოიჩინონ მოსწავლესთან ფიზიკურ კონტაქტთან/შეხებასთან დაკავშირებით. გასათვალისწინებელია შემდეგი ფაქტორები:

ა) ბავშვის ასაკი:

ძალიან რთულია კლასში საბავშვო ბალის/დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებთან შეხების თავიდან აცილება. თუმცა, როცა მოსწავლეები იზრდებიან, შეხებისა და ჩახუტების აუცილებლობა იკლებს. მაგალითად, საშუალო საფეხურის მოსწავლე გოგონები უკვე აცნობიერებენ თავიანთ სექსუალობას. მხოლოდ ძალიან მცირე შეხებაა მისაღები მეცხრე და ზედა კლასის მოსწავლეებთან.

2. მასწავლებლის სქესი:

მამრობითი სქესის მასწავლებლებმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციონ საკუთარ ქცევას, რათა დარწმუნდნენ, რომ არ მოხდეს მათ ქცევის არასწორი ინტერპრეტირება. თუმცა, ქალი მასწავლებლებიც არ არიან დაზღვეული ამისაგან.

3. კულტურული/პერსონალური ფაქტორები:

მასწავლებლებს უნდა ჰქონდეთ მიმღებლობა მოსწავლეების ინდივიდუალური და კულტურული საჭიროებების მიმართ. თუ მოსწავლე სიტყვით ან მოქმედებით მიუთითებს, რომ მას არ მოსწონს შეხება, მასწავლებელი უნდა მოერიდოს ფიზიკურ კონტაქტს ამ მოსწავლესთან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი კონტაქტი აუცილებელია უსაფრთხოების მიზნით.

გაითვალისწინეთ, რომ ბავშვი, რომელიც ადრე სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი იყო, ნეიტრალური შეხებასაც სექსუალური ხასიათის ქცევად აღიქვამს.

4. ქცევები, რომლებიც თავიდან უნდა იქნას აცილებული, როდესაც ეს შესაძლებელია:

- ა) სოციალური აქტივობები მოსწავლეებთან სკოლის შენობის/ტერიტორიის გარეთ, გარდა სკოლის მიერ ორგანიზებული/საგანმანათლებლო მიზნებით განპირობებული ექსკურსიებისა/აქტივობებისა;
- ბ) მოსწავლეების მანქანით ტარება;
- გ) მოსწავლეებისთვის საჩუქრების გადაცემა;
- დ) მოსწავლეებისთვის არასაგანმანათლებლო ხასიათის ბარათების/წერილების მიწერა და სხვა.

გამოყენებული მასალა:

1. „ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერირების) პროცედურების დაცვის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 12 სექტემბრის N437 დადგენილება;
2. საქართველოს პარლამენტი., საქართველოს კანონი „ბავშვის უფლებათა კოდექსი“. 2019 - matsne.gov.ge/ka/document/view/4613854?publication=2.
3. გაერთიანებული ერების ადამიანის უფლებათა უმაღლესი კომისრის ოფისი. "OHCHR კონვენცია ბავშვის უფლებების შესახებ." www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx.